احکام بانوان

آیت الله سید محمد شاهرودی

بسم الله الرحمن الرحیم

احکام بانوان

نویسنده:

آیت الله العظمی حاج سید محمد حسینی شاهرودی (دام ظله
)

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ----- ۵
احکام بانوان ----- ۶
مشخصات کتاب ----- ۶
مقدمه ----- ۶
درس اوّل ----- ۶
درس دوّم ----- ۶
درس سوّم ----- ۷
درس چهارم ----- ۷
درس پنجم ----- ۸
درس ششم ----- ۸
درس هفتم ----- ۹
درس هشتم ----- ۹
درس نهم ----- ۱۰
درس دهم ----- ۱۰
درس یازدهم ----- ۱۱
درس دوازدهم ----- ۱۱
درس سیزدهم ----- ۱۲
درس چهاردهم ----- ۱۲
درس پانزدهم ----- ۱۲
درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ----- ۱۳

احکام بانوان

مشخصات کتاب

احکام بانوان آیت الله سید محمد شاهرودی

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله رب العالمین ، والصلاهٔ والسلام علی محمّد وآله الطیبین الطاهرین ، ولعنهٔ الله علی اعدائهم اجمعین ، الی قیام یوم الدین . آنچه در دست دارید چکیده درسهائی است در مسائل حیض واستحاضه ونفاس ، که مطابق است بافتاوای حضرت آیهٔ الله العظمی حاج سید محمد حسینی شاهرودی ، ادام الله ظله علی رؤوس المسلمین . در این درسها اختصار ورسا بودن الفاظ وآسان بودن مطالب رعایت گردیده و ازاصطلاحات پیچیده علمی که نیازی بآنها احساس نمی شود ، دوری جسته تابانوانی که احتیاج به اینگونه مسائل دارند ، در هر پایه فرهنگی وعلمی که باشند ، بتوانند بهره مند گردند . امیداست خداوند متعال در این امر ما را یاری نماید ، وبه راه راست وصراط مستقیم ارشاد فرماید .

درس اوّل

حیض ونشانه های آن : حیض خونی است که از رحم زنها خارج می شود ، ودر بیشتر خانمها در هر ماه یک بار است ، این خون فوائدی نیز دارد که مهم آنها عبارتند از : ۱ - تغذیه جنین در رحم مادر . ۲ - شیر کودک بعد از زایمان ، از همان خون حیض است به صورت شیر در پستان مادر جمع می گردد ، بدینجهت است که خون حیض در روزهای بارداری وشیر دادن در بیشتر بانوان قطع می شود . خروج این خون برنامه خاص ومدت معینی ندارد ، ولی غالباً در هر ماه یک بار ودر چند روز پی در پی است ، واین حالت که در زن پدید می آید ، اصطلاحاً (حیض) نامیده می شود ، همانطوری که هنگام قطع خون را باصطلاح (طُهر) می نامند .خون حیض غالباً غلیظ گرم وسیاه یاقرمز است ،که با شدت وفشار بیرون می آید ، وهمراه با کمی سوزش است ، وگاهی می شود که این صفات ونشانه هایا برخی از آنهادر آن نیست ، و دارای برخی او آن نشانه هاست . تمرین : ۱ - خون حیض کدام است وفوائد آن چیست ؟ ۲ - چگونه ودر چه موقع خون حیض بیرون می آید ؟ ۳ - معنای حیض وطهر را بنویسید ؟ ۴ - نشانه های خون حیض را بشمارید ؟

درس دوّم

شروط حیض : خون حیض دارای چهار شرط است : ۱ - حد اقل سن حائض ۹ سال تمام می باشد . ۲ - حد اکثر سن حائض ۵۰ سال در غیر سیده (قرشیه)(۱) و۶۰ سال در سیده می باشد ، وبنابر این ، اگر عمر زن از سالهائی که گفتیم بگذرد ، یاکمتر از ۹ سال باشد وخون ببیند ، آن خون ، حیض نیست . ۳ - مدت حیض کمتر از سه روز نیست ، وبیشتر از ده روز نیز نمی باشد ، بنابر این اگر اندکی از سه روز کمتر خون ببیند ، آن خون حیض نیست ، چنانکه اگر از ده روز بیشتر خون ببیند ، آن زیادی حیض نیست . ۴ - فاصله بین دو حیض کمتر از ۱۰ روز نباید باشد ، واگر فاصله کمتر از ۱۰ روز شد ، یکی از آن دو حیض شمرده می شود ، ودیگری حیض نیست ، وحد اکثر طُهر وپاکی که فاصله بین دو حیض است ، معین نیست . ــــــــــــــــــــــــــــــــ -۱- قرشیه زنی را گویند که به نضر بن کنانه (از اجدادرسول اکرم) منتسب باشد. تمرین : ۱ - شروط حیض چیست انها را بشمارید ؟

۲ – خونی که زن بعد از پنجاه سال وپیش از ۹ سال می بیند حیض است ؟ ۳ – مدت حیض چه اندازه است ؟ ۴ – فاصله بین دو حیض چند روز باید باشد ؟

درس سوّم

اقسام حائض : حائض ۶ گروه است : گروه اول : زنهائی هستند که به اصطلاح عادت وقتیه وعددیه دارند ، یعنی در عادت ماهانه خود از یک برنامه طبیعی منظم ومرتبی برخوردار هستند ، وهمیشه در وقت وروز معین خون می بینند ، مثلاً دو ماه پی در پی اول هر ماه وبه مدت سه روز خون می بینند . گروه دوّم : زنهائی هستند که فقط عادت وقتیه دارند ، به این معنی که دو ماه پی در پی در روز معینی حیض او شروع می شود ولی مدت آن متفاوت می باشد مثلا در اول هر ماه ، گاهی سه روز رگل می شوند ، وگاه پنج روز ، وگاه بیشتر خون می بینند . گروه سوّم : زنهائی هستند که فقط عادت عددیه دارند ، ومعنایش اینست که عدد روزهای حیض معین می باشد مثلاً ۷ روز ، ولی موقع آغاز آنرا نمی دانند گاهی اول ماه است ، وگاه پنجم ماه ، وگاه دهم وهمچنین تاآخر ماه . گروه چهارّم : زنهائی هستند که به اصطلاح به آنها (مضطربه) می گویند ، یعنی عادت ماهانه آنها دچار اضطراب ودگرگونی است ، نه وقت آن معین است ، ونه عدد روزهای آن ، وهرماه باماه پیش فرق دارد . ونیز به زنهائی که عادت ماهانه آنها منظم بوده ، ولی نظم آنها بهم خورده (مضطربه) گفته می شود . گروه پنجم : دوشیزه ای که برای اولین بار حیض می شود وخون می بیند ، وباصطلاح (مبتدئه) هستند . گروه ششم : بانوانی که عادت ماهانه داشته اند ، ولی فراموش کرده ویادشان نیست که چگونه بوده ، که اصطلاحاً (ناسیه) نامیده می شوند . تمرین : ۱ – حائض به چند گروه تقسیم می شود ؟ ۲ – عادت وقتیه وعددیه کدام است ؟ ۳ – عادت وقتیه تنها چیست ؟ ۴ – عادت عددیه تنها چه گونه است ؟ ۵ – معنای مضطربه ومبتدئه وناسیه را بیان کنید ؟

درس چهارم

پیرامون حیض وطهر : ۱ – پیش از این گفتیم که کمترین مدت حیض سه روز است ، به این معنی که حد اقل دوشب وسه روز بشود ، مثلاً اگر روز جمعه خون ببیند ، وادامه داشته باشد تاشب دوشنبه ، حیض بشمار می آید ولازم نیست که شب دوشنبه هم خون ببیند . ۲ – لازم نیست سه روز اول حیض پشت سر هم باشد ، بلکه همین قدر که ضمن ده روز باشد کفایت می کند ، بنابر این اگر یک روز یادو روز خون ببیند وقطع شود ، وهنوز ده روز نگذشته باز خون ببیند ، که سه روز را تکمیل کند ، همه روزهائی را که خون دیده وروزهائی که در بین خون ندیده حیض بشمار می آید . ۳ – باید در مدت مذکور خون باشد ، خواه بیرون بیاید وخواه نیاید ودر باطن باشد ، واگر در مدت عادت ، از باطن هم خون قطع شود ، گرچه بیک لحظه ، آن خون ، حیض نیست . ۴ – اگر سه روز خون ببیند وسپس یک روز یادو روز پاک شود ، ودو باره خون ببیند ، ومجموع روزهائی که خون دیده ودر بین آنها پاک بوده ۱۰ روز باشد ، همه آنها حیض حساب می شود . ۵ – اگر زن عادت معینی داشته باشد ، ولی دو بار بشیوه دیگری خون ببیند باید شیوه دوّم را عادت خود قرار دهد ، خواه برنامه عادت او وقتیه باشد ، یاعددیه ، یاوقتیه وعددیه ، وهم چنین است اگر زن عادت معینی داشته باشد ، وناگهان مضطربه شود ، یعنی برنامه عادت او بهم خورده وبطور نامنظم خون ببیند باید به احکام مضطربه عمل نماید ، وهمچنین اگر مضطربه باشد وناگهان عادت منظم ومعینی پیدا کند ، که باید از شیوه دوم پیروی کند ، وآنرا عادت خود قرار دهد . تمرین : ۱ – سه روزی که در حیض گفته می شود ، به چه معنی است ؟ ۲ – منظور از بودن خون در مدت عادت چیست ؟ ۳ – وظیفه زن هنگام تغییر برنامه عادت چیست ؟ ۴ – ده روزیکه زن در آن خون می بیند وپاک می شود ، وباز خون می بیند چه حکمی دارد ؟

درس پنجم

آنچه بر حائض حرام است : حائض بایـد چنـد چیز را ترک کند : ۱ – هر عبادتی که طهارت وپاکی در آن شـرط شـده ، مانند نماز بجز نمـاز میت که در آن طهارت شـرط نیست . ۲ – روزه ۳ – طـواف کعبه . ۴ – تماس دست یاهر جای بـدن با نام خـدا ، یاآیات قرآن ، وبهتر است اسـماء انبیـاء وائمه معصومین وفـاطمه زهراء علیهم السـلام را نیز مس نکنـد . ۵ – خواندن سوره هائی که سـجده واجب دارد ، وآنها عبارتند از : سوره علق ، وسوره نجم ، وسوره سـجده ، وسوره فصّلت وحتی یک آیه از آنها را نیز نباید بخواند ، که اصـطلاحاً این سوره ها را (سُوَر عزائم) می گویند . ۶ – توقف در مساجد ، به هر نحوی که باشد ولی گذشـتن از مسجد، مثلاً از یک درب وارد شود ، واز درب دیگر بدون توقف بیرون رود ، جایز است ، مگر مسجد الحرام در مکه ومسجد پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) در مدینه ، که داخل شدن در آن جایز نیست حتی برای عبور از آن بدون توقف ومکث . ۷ – داخل شدن در مسجد به قصد گذاشـتن چیزی در آن، بلکه بنابراحتیاط واجب گذاشتن چیزی در آن اگر چه بدون داخل شدن باشد. ۸ – آمیزش ونزدیکی ، که بر مرد وزن هر دو یکسـان حرام وممنوع است ، وبنـار احتیـاط واجب بر مرد کفاره مترتب می شود ، وکفاره آن اگر در ثلث اول روزهای عادت زن باشد ۱۸ نخود طلاـ است ، ودر ثلث دوم روزهای عادت ۹ نخود طلا، ودر ثلث سوم ۴ نخود ونیم طلا می باشد ولی بر زن کفـاره ای نیست ، وکفـاره بر مرد در صـورتی لازم می شود ، که بدانـد زن حیض است . ۹ – طلاق زن حائض صـحیح نیست ، در صورتی که بااو نزدیکی کرده باشـد وحامله نباشـد ، ومرد غایب نباشـد وچنانچه غایب باشد وبتواند به آسانی از حال زن بااطلاع شود ، بازهم طلاق صـحیح نیست . تمرین : ۱ – چند چیز بر حائض حرام است ؟ ۲ – سوره هائی کـه حائـض حتی یک آیه آنرا جایز نیست بخواند ، کدامند ؟ ۳ – آیا ماندن وگذشتن حائض در مساجد ، جایز است ؟ ۴ – مسجد الحرام ومسجد النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) نسبت به حائـض ، چـه حکمی دارند ؟ ۵ – کفاره جـماع وآمیزش در اوّل حیض یا وسط آن یا آخر، چه مقدار است وآیا زن هم باید کفاره بدهد ؟ ۶ – آیا طلاق زن در حال حیض صحیح است ؟

درس ششم

مسـتحبات ومکروهات حائض : دانستیـد که نماز از زن در حال عادت ساقط است ، ولی برای اینکه بر عادت به عبادت باقی بمانـد ، به این دسـتور عمل کند : مسـتحب است در اوقات نماز ، خود را ظاهراً پاک وپاکیزه کند ، یعنی پنبه یانوار بهداشتی را عوض کند ، ووضوء بگیرد ، ودر جای نماز خود رو به قبله بنشـیند ، وبه اندازه وقت نماز ، مشـغول به ذکر وتسبیح خدا شود برای اینکه عادت به نماز قطع نشود واز بین نرود وضوء بگیرد ، وچنانچه نمی توانـد تیمم کنـد برجاء مطلوبیت . آنچه بر حائض مکروه می باشـد عبارت اسـت از : ۱ – رنـگ آمیزی خود به حنـا یارنگهـای دیگر . ۲ – قرآن خوانـدن ، البتـه غیر از سـوره هـای در آن سـجده واجب دارد (عزائم) که گفته شد خواندن آنها بر زن حائض حرام است . ۳ – باخود داشتن قرآن ، ودست زدن به جلد وبه غیر آیات قرآن ، واما مس آیات قرآن بر حائض حرام است . واجبات بعـد از حیض : پس از بنـد آمـدن خون ظاهراً وباطناً ، واجب است برای نماز وروزه وطواف کعبه غسل کنـد ، واین غسل برای نماز کفایت از وضوء نمی کنـد ، واگر نمی توانـد غسل کند باید تیمّم کند ، وبرای نماز وضوء بگیرد، واگر وضوء وغسل برای او ممکن نیست ، بایـد دو بار تیمّم کنـد ، یکی عوض از غسل ، ویکی عوض از وضوء، واگر در ماه مبارک رمضان حیض شد ، پس از پاک شدن ، باید روزه ها را قضاء کند ، ونمازها قضاء ندارد ، جز نماز آیات که باید قضا کنـد ، البته در غیر کسـوف وخسـوف (یعنی خورشـید گرفتگی ومـاه گرفتگی). زن حـائض پس از پایـان عـادت وقطع خـون ، اگر دانست که در باطن هم خون نیست ، می توانـد غسل کنـد ووضوء بگیرد ونماز بخوانـد ، واگر احتمال دهـد که خون قطع نشده پنبه ای را در موضع قرار می دهد وکمی صبر می کند سـپس ملاحظه می نماید اگر خون آلود نبود ، می تواند غسل کند ووضوء بگیرد

ونماز بخوانـد ، واگر به خون آلوده بود گرچه به انـدازه سر سوزن بایـد صبر کنـد ، ونمی توانـد غسل کنـد ، واگر نمی توانـد پنبه بگذارد باید آنقدر صبر کند تایقین نماید پاک شده وخون بند آمده است . تمرین : ۱ - مستحبات ومکروهات حائض کدام است ؟ ۲ - پس از پاک شدن ، چه چیزهائی بر او واجب است ؟ ۳ - آیا غسل حیض کفایت از وضوء میکند ؟ ۴ - اگر حائض نتواند غسل کند ، چه تکلیفی دارد ؟

درس هفتم

احـکام بانوانی که دارای عادت وقتیه وعـددیّه می باشـند : بانوانی که عادت وقتیه وعـددیه دارنـد ، اگر در هنگام عادت ماهانه یادو سه روز جلوتر یـادو سـه روز عقب تر خـون ببینـد بطوری که بگـویند حیـض را جلـو یـاعقب انداختـه اگـر چـه آن خون نشانه های حیض را نداشـته باشـد ، باید به احـکامی که برای زن حائـض گفتـه شـد عمـل کنـد ، وایـن خـون اگر سـه روز نشـده بنـد آمـد ، باید بـداند کـه اسـتحاضـه اسـت ، وحکم حیض را نـدارد ، چون کمتریـن حیـض سـه روز است ، بنابر ایـن بـایـد نـماز وروزه را قضاء کنـد . واگر به سه روز کشیده شد ، باید آن را حیض بشـمارد ، ودر این صورت پس از بند آمدن خون باید غسل کند وروزه را قضاء کنـد ، ولی قضای نماز لازم نیست ، گرچه عادت ماهانه او بیشتر از سه روز باشـد ، وچنانچه از سه روز بیشتر شد ، تاده روز را حیض بدانـد وبه وظیفه حائض رفتار نمایـد ، گرچه عادت ماهانه وی از ده روز کمتر باشـد . بنابر این ، اگر از ده روز نگـذشت ، همه را حیض بداند ، واگر جریان خون از ده روز گذشت ، فقط روزهای عادت خود را حیض بشمارد ، وزائد بر آنرا استحاضه قرار دهـد ، یعنی فقط بایـد روزه های ایام عادت را قضاء کند ، ودر زائد بر عادت ، هم نماز وهم روزه را قضاء نماید، خواه خون زائد بر ایام عادت ، نشانه های حیض را در برداشته باشد ، وخواه نشانه های استحاضه ، وخواه برخی صفات حیض وبرخی صفات استحاضه را داشـته باشـد ، تااینجا فرض این بود که در ایام عادت ماهانه خود باشـد . اما اگر در غیر وقت عادت خون ببینـد ، وفاصـله بین این خون وحیض پیشـین ، ده روز وبه اصـطلاح (اَقلّ طُهر) نباشـد ، بایـد این خون را اسـتحاضه بدانـد ، خواه به نشانه های حیض باشد ، وخواه به نشانه های استحاضه ، ولی اگر فاصله بین این خون وحیض سابق ده روز باشد ، وخون دومی نشانه های حیض را دارا باشد باید حیض بداند ، که حکم آن گذشت ، واگراین خون سه روز طول کشید وبند آمد ، یااز سه روز بیشتر شد ، وظیفه او همان است که در ایـام عادت خود انجام می دهـد . تمرین : ۱ - حکم خونی را که زن کمی پیش از عـادت ، یـادر عادت منظم وقتیه وعـددیه خود می بیند چیست؟ ۲ - اگر عادت ماهانه زن سه روز باشـد ، ولی یازده روز خون ببینـد، چه وظیفه ای دارد ؟ ۳ - زنی که دارای عـادت وقتیه وعـددیه است ، اگر در غیر وقت عـادت خود ، خون به نشـانه های حیض ببینـد ، چه حکمی دارد ؟ ۴ - واگر به نشانه های استحاضه باشد ، تکلیف او چیست ؟

درس هشتم

احکـام بانوانی که دارای عادت وقتیه می باشـند : زنانی که فقط دارای عادت وقتیه انـد ، اگر در وقت عادت خود ، یاقبل از عادت ، به یک روز یادو روز یاسه روز خون ببینند ، باید آنرا حیض بداند ، چه نشانه های حیض را داشته باشد ، وچه به نشانه های استحاضه باشـد ، واگر پیش از تمام شـدن سه روز قطع شد ، معلوم می شود آن خون حیض نمی باشد ، ونماز وروزه را باید قضاء کند ، واگر سه روز شـد ، بایـد آنرا حیض قرار دهـد ، واگر از سه روز بیشتر نشد وبند آمد ، باید غسل کند وفقط روزه را قضاء نماید ، واگر از سه روز بیشتر شـد ، تاده روز را حیض بدانـد ، وچنانچه از ده روز بیشتر شـد باید در عدد روزهای حیض ، به زنانی که از طرف پدر یامادر یاهر دو ، با وی خویشاونـد هسـتند رجوع کنـد وعادت آنها را برای خود حیض قرار دهد ، وباقی را اسـتحاضه بداند وچنانچه خویشاونـدی ندارد یادارد ولی روزهای عادت آنها گوناگون است ، باید هر ماه هفت روز را حیض قراردهد. تمرین : ۱ - زنانی که

فقط عـادت وقتیه دارنـد ، اگر کمی پیش از عـادت ، یـادر وقت عـادت خود خون به بیننـد ، چه حکمی دارنـد ؟ ۲ - خـونی را که صاحب عادت وقتیه کمی قبل از وقت عادت می بینـد اگر علامت حیض را نداشـته باشد چه حکمی دارد ؟ ۳ - اگر همین خون سه روز ادامه نداشت ، وظیفه چیست ؟ ۴ - اگر سه روز شد وبند آمد ، چگونه باید عمل کند ؟ ۵ - اگر ده روز بیشتر شد وخویشاوندی نداشت ، یاعادت آنها مختلف بود ، چه باید بکند ؟

درس نهم

احکـام بـانوانی که دارای عـادت عـددیه می باشـند : خانمهائی که عـدد روزهای عادت ماهانه خود را میداننـد ، ولی وقت آغاز آن معین نیست ، اگر خونی به نشانه حیض به بیننـد ، باید آنرا حیض بدانند ، ولی اگر پیش از سه روز قطع شود ، معلوم می شود حیض نبوده ، ونماز وروزه را بایـد قضاء کننـد ، وچنانچه سه روز طول بکشـد ، بایـد آنرا حیض قرار دهند . در این صورت اگر از سه روز بیشتر نشـد وقطع شـد ، بایـد غسل کنـد، وفقط روزه را قضاء کند ، ونماز قضاء ندارد گرچه عادت وی بیشتر از سه روز باشد ، واگر بیشتر از سه روز شـد تاده روز را حیض قرار دهد ، گرچه عادت او کمتر از ده روز باشد ، واگر از ده روز بیشتر شد وهمه آنها نشانه حیض را داشت ، یاهمه به نشانه اسـتحاضه بود ، یابرخی روزها به نشانه اسـتحاضه بود وبعضـی روزها به نشانه حیض ، بایـد به عـدد روزهای عادت خود حیض قرار بدهد، وزیادی را استحاضه بداند. ودر صورتی که خون از اول نشانه های استحاضه را دارا بود، باید وظیفه مسـتحاضه (که در درس ۱۲ خواهـد آمـد) عمل کنـد یعنی نماز بخوانـد وروزه بگیرد ، ونیز آنچه بر حائض حرام است ودر درس پنجم گـذشت بایـد ترک کنـد ، سپس اگر از سه روز کمـتر خـون ببینـد معلـوم می شـود که حیض نبوده ، وچنـانچه سه روز یابیشتر خون ببینـد ، معلوم می شود حیض است، وبایـد به وظیفه حایض عمل کند ، وحکم آن حکم خونی است که از اول به نشانه حیض می بینـد ، چنانکه گـذشت . تمرین : ۱ - زنانی که تنها عادت عـددیه دارنـد ، اگر خونی بانشانه های اسـتحاضه به بینند ، چه حکمی دارد ؟ ۲ - اگر خـون به نشـانه حیض باشـد ، وکمـتر از سه روز هم باشـد ، وظیفه آنهـا چیست ؟ ۳ - اگر بیشـتر از سه روز بانشانه های حیض باشـد ، چه حکمی دارد ؟ ۴ - اگر بیشتر از ده روز باشد وهمه روزها صـفات حیض ، یاصـفات استحاضه در آن دیـده شود ، تکلیف او چیست ؟ ۵ - واگر بیش از ده روز شـد ، ولی بعضـی روزها به علامت حیض بود ، وبعضـی روزها باعلامت استحاضه ، تکلیف وی چگونه است ؟

درس دهم

احکام بانوانی که بار اول خون می بیننـد یاهیچگونه عادتی ندارنـد : مبتدئه ومضـطربه اگر خونی به بینند که نشانه های اسـتحاضه را دارا باشـد ، بایـد به وظیفه مسـتحاضه رفتار کنـد ، ومحرمات حایض را (که در درس پنجم گـذشت) ترک کند ، ولی اگر به نشانه حیض بود ، بایـد از لحظه دیدن آن خون را حیض بداند ، وچنانچه پیش از سه روز قطع شد معلوم می شود حیض نبوده واستحاضـه است ، بنابر این باید نماز وروزه را قضاء کنند ، ولی اگر خون ادامه پیدا کند محکوم به حیض است ودو صورت دارد : ۱ - یا از سه روز بیشتر نمی شود وقطع می شود ، اینجـا بایـد غسل کنـد ، وفقط روزه را قضاء نمایـد ، چون نماز قضاء نـدارد . ۲ - یـا از سه روز بیشتر می شود که این نیز دو صورت پیـدا میکنـد : ۱) یا تاده روز می کشـد ، که بایـد همه آنرا حیض بدانـد . ۲) یـا از ده روز می گذرد وهمه آنها به صـفت حیض یااستحاضه باشد ، در این صورت به اندازه عادت بستگان خود مریض می داند وباقی را استحاضه ، واگر عادت بسـتگان کمتر از ۷ روز مثلا ۵ روز یابیشتر از ۷ روز ، مثلاً ۹ روز بود ، بایـد (مبتدئه ومضـطربه) در دو روز آخر بین تروک حائض واعمال مسـتحاضه جمع کند ، به این معنی که به تکلیف مستحاضه عمل کند وفقط نماز وروزه را انجام دهد ، وآنچه بر حائض حرام است ترک کند ، اما اگر خویشاوندی ندارد ، یادارد ولی روزهای عادت آنها گوناگون است ، باید مبتدئه ومضطربه

روزهـای حیض را ۷ روز قرار دهـد ، وزائـد بر آنرا اسـتحاضه بدانـد . واگر جریان خون از ده روز بگـذرد ، وبعضـی روزها به نشانه حیض باشد ، وبعضـی روزها به نشانه اسـتحاضه ، باید آنرا که علامات حیض در او دیده می شود حیض بداند ، بشـرط آنکه از سـه روز کمتر ، واز ده روز بیشتر نباشـد ، وآنچه به نشانه اسـتحاضه است ، اسـتحاضه قرار دهـد، به شـرط آنکه آنروزها وروزهای پاکی مجموعا از ده روز کمتر نباشد، واگر یکی از دو شـرط یاهر دو نباشد ، باید به اندازه روزهای عادت بستگان خود حیض قرار دهـد ، وباقی را اسـتحاضه بدانـد ، واگر خویشاونـدی نـدارد ، یاروزهای عادت آنها مختلف است ، حیض خود را هفت روز قرار می دهد . تمرین : ۱ - حکم خونی که مبتدئه ومضـطربه بانشانه استحاضه می بینند ، چیست ؟ ۲ - اگر خونی باصـفات حیض به بینند ، وکمتر از سه روز باشد ، چه تکلیفی دارند ؟ ۳ - اگر بیشتر از سه روز باشد ، چه کنند ؟ ۴ - اگر بیشتر از ده روز خون به بینند بانشانه های حیض یااستحاضه ، چگونه باید رفتار کنند ؟ ۵ - اگر این دو گروه از زنها ، خونی دیدند که بیشتر از ده روز بشود ، بعضی از روزها بـه نشـانه حیض باشـد ، وبعضـی اسـتحاضه ، حکمش چیست ؟ ۶ - اگر مبتـدئه یامضـطربه خویشاونـدی نداشـته باشـد ، یاعـادت خویشاوندان مختلف باشد ، چه تکلیفی دارند ؟

درس یازدهم

استحاضه : یکی از اقسام خونهائی که زن می بینـد ، اسـتحاضه است ، وآن خونیست که حکم حیض ونفاس را نداشـته باشـد وغالباً زرد رنـگ ورقیق وسـرد است ، وباسـستی خـارج می گردد ، وبـدون زور وفشار وسوزنـدگی می باشـد ، وگاه می شود که به رنگ سرخ یاسـیاه است ، وگـاه غلیظ وباسوزش وفشار بیرون میزنـد ، و زن را در این حالت مسـتحاضه می گوینـد . اسـتحاضه بر سه قسم است : ۱ - اسـتحاضه قلیله که فقط روی پنبه را آلوده می کند ، وبداخل پنبه نفوذ نمی کند . ۲ - استحاضه متوسطه که به داخل پنبه نفوذ می کنـد ولی از پنبه به خارج از آن سـرایت نمی کنـد . ۳ - اسـتحاضه کثیره که تمام پنبه را آغشـته می کنـد واز آن به خارج سرایت می کنـد . تمرین : ۱ - خون اسـتحاضه را تعریف کنید ؟ ۲ - ویژگی خون اسـتحاضه را بنویسید ؟ ۳ - خون استحاضه چند قسم است ؟

درس دوازدهم

تکلیف بـانوان مسـتحاضه : زن در اسـتحاضه قلیله ، واجب است برای هر نماز از نمازهای پنجگانه وضوء بگیرد ، وپنبه را عوض کند یاپاک وتمیز نمایـد ، وظاهر بـدن را اگر به خون آلوده شـده طاهر نماید . ودر اسـتحاضه متوسـطه واجب است یک غسل برای نماز صبـح کنـد ، وبرای دیگر نمازها غسل واجب نیست ، ولی باید برای هر نماز یک وضو نیز بگیرد ، وعلاوه بر آن باید برای هر نماز ، پنبه را عوض کنـد یـاتمیز نمایـد ، وظـاهر بـدن را نیز اگر آلوده به نجـاست است ، آب بکشـد ، واگر غسل صـبح را فراموش کرد ، ویاعمداً انجام نداد ، ویابعد از نماز صـبح اسـتحاضه متوسطه شد ، واجب است غسل را برای نماز ظهر وعصر انجام دهد ، واگر برای ظهر وعصـر هم غسل نکرد (یاعمـداً یانسـیاناً) ، باید قبل از نماز مغرب وعشاء غسل کند . ودر اسـتحاضه کثیره سه غسل بر او واجب است ، یـک غسـل برای نمـاز صـبح ، ویـک غسل برای ظهر وعصـر ، واین دو نماز را بـدون فاصله بخوانـد ، ویک غسل برای نماز مغرب وعشاء که آن دو را نیز بـدون فاصـله انجام دهد ، واگر بین نماز ظهر وعصـر ، یامغرب وعشاء ، فاصـله شد ، پنج غسل واجب می شود ، یعنی برای هر نمـاز بایـد یـک غسـل کنـد ، وعلاـوه بر آن برای هر نمـاز یـک وضو نیز واجب است بگیرد ، چه نمازهای پنجگانه را با سه غسل بخوانـد ، چه باپنـج غسل ، وباید برای هر نماز پنبه را عوض کند ، یاپاک وتطهیر نماید ، وآلودگی ظاهری را نیز شسـتشو دهـد ، وباید بعد از وضوء وغسل ، باپنبه یانوار یاغیر آن ، از بیرون آمدن خون جلو گیری نماید . تمرین : ۱ - استحاضه بر چنـد قسم است وصـفات آنها چیست ؟ ۲ - اسـتحاضه کثیره ومتوسـطه وقلیله را تعریف کنید ؟ ۳ - وظیفه زن در هر یـک از سه

استحاضه چگونه است ؟ ۴ آیا غسل استحاضه از وضوء کفایت می کند ؟

درس سیزدهم

نفاس : از اقسام خونهائی که زن می بینـد نفاس است ، این خون موقع زائیـدن زن ، بابیرون آمدن اولین جزء نوازاد خارج می شود ، وتا ده روز طول می کشد ، خواه نوزاد به اصـطلاح سقط باشد یانباشد ، وخواه زنده به دنیا بیاید یامرده ، وخواه روح باو دمیده باشد ، یانباشد ، حتی اگر خون بسته ای باشد وزن بداند ، یاچهار قابله شهادت بدهند که اگر مانده بود فرزندی می شد ، وعرف مردم نیز تصدیق کنند ، وگواهی دهند که این زن فرزندی زائید ، یاسقط کرد . اما خونی که پیش از زائیدن باشد ، نفاس نیست ، بلکه حیض است اگر سه روز طول بکشـد استحاضه می باشـد ، بنـابر این اگر زن باردار خونی ابتـداءً بانشانه حیض ببینـد ، یادر روزهای عادت ماهانه اش باشد ، آن خون محکوم به حیض است ، پس اگر سه روز ادامه داشت بر آن حکم باقی می ماند وفقط روزه را باید قضاء کنـد ، واگر پیش از سه روز بنـد آمـد بایـد بدانـد که استحاضه است ، ونماز وروزه هر دو را بایـد قضاء کند ، ولی اگر خون ابتداءً نشـانه حیض را نـداشت ودر ایّام عادت ماهانه او نیز نبود ، بایـد به آنچه بر مستحاضه واجب است رفتار نمایـد ، یعنی نماز وروزه را انجام دهد ، واز محرمات حائض پرهیز کند ، چنانکه گذشت . تمرین : ۱ – نفاس چیست ؟ ۲ – آیـا در حکم به نفاس ، نوزاد سقط یابطور طبیعی متولـد شـده باهم فرق دارد ؟ ۳ – خونی که پیش از زائیـدن فرزنـد بیرون می آیـد ، چه حکمی دارنـد ؟ ۴ – اگر زن بـاردار خونی بانشـانه حیض یادر ایام عادت ببینـد وظیفه او چیست ؟ ۵ – اگر زن بـاردار ، خونی به نشانه استحاضه ببینـد ، ودر ایام عادتش هم نباشد ، چه باید بکند ؟

درس چهاردهم

حـد اکثر واحد اقل نفاس وحکم خونی که بیشتر از ده روز می بیند : نفاس بیش از ده روز نمی باشد وبرای کمترین آن حدی معین نشـده ،اگر زن دوقلو زایمان کرد ، ۱۰ روز را از موقع زائیـدن دومی بایـد حساب کرد . اگر زن پس از زایمان بیشتر از ده روز خون ببیند ، از دو حال خارج نیست : ۱ – دارای عادت عددیه یاوقتیه وعددیه باشد ، در اینصورت باید باندازه روزهای عادت خود نفاس قرار دهد ، وباقی را استحاضه ، یعنی غسل نفاس کند وبه وظیفه مستحاضه عمل کند ، ونماز وروزه زائد بر عادتش را قضاء نماید . اما اگر در حیض خود عادت عددیه ندارد ، مثلاً مبتدئه یامضـطربه است ، یافقـط عادت وقتیه دارد ، باید نفاس را ده روز قرار دهد ، وهر چه بیشتر از ده روز است ، استحاضه بداند ، بنابر این بعد از ده روز غسل نفاس کند ، وپس از آن تاده روز به وظیفه مستحاضـه عمـل کنـد ، اگر بـاز هم جریـان خون ادامه داشت ، حکم آن ماننـد حکم خونی است که زنـان در حـال غیر نفـاس می بیننـد ، پس یامبتدئه می باشد یا مضـطربه یادارای عادت وقتی وعددی ویافقط دارای عادت عددی ، ویافقط وقتی می باشد ، که باید به احکامی که برای هر یـک گفته شـد عمـل نمایـد . پس معلوم شـد که خون بعـد از ایام نفاس ، تاده روز اسـتحاضه است ، گرچه این ده روز باایام عادت ماهانه او مصادف شود ، چون بایـد بین نفاس وحیض ده روز فاصـله باشد ، چنانکه بین دو حیض نیز همین گونه است . تمرین : ۱ – بیشترین وکمترین زمان در نفاس چند روز است ؟ ۲ – اگر زایمان دو قلو باشد، ده روز از چه وقت حساب می شود ؟ ۳ – اگر زن دارای عادت عـددیه است ، وحالت نفاس او بیشتر از ده روز باشـد ، نفاس را چنـد روز بایـد بدانـد وچه موقع غسل نفاس کند واول استحاضه از چه وقت است ؟ ۴ – اگر عادت عـددیه نداشته باشـد ، وبیش از ده روز خون ببیند ، نفاس را چند روز بداند وچه وقت غسل نفاس کند وچه موقع اول استحاضه است ؟ ۵ – اگر خون بیش از ۲۰ روز ادامه داشت ، وظیفه چیست ؟

درس پانزدهم

احکام نفاس : وظیفه زن در دوره نفاس ، مانند وظیفه حائض است به این معنی که آنچه بر حائض حرام است بر او نیز حرام می باشد ، مانند لمس اسم خداوند وآیات قرآن ، وخواندن سورهائی که سجده واجب دارد ، حتی یک آیه از آن وداخل شدن وتوقف در مساجد ، بنابر احتیاط وآمیزش ومانند آن . پس از پاک شدن وگذراندن مرحله نفاس ، واجب است برای نماز یابرای طواف حج غسل کند ووضوء بگیرد ، وبرای روزه ماه مبارک ، غسل کند ، وباید روزه هائی را که در حال نفاس از او فوت شده قضاء نماید ، ولی نمازها قضاء ندارد ، وهم چنین غسل نفاس از وضو کفایت نمی کند ، واگر غسل نمی تواند بکند ، باید تیمّم بدل از غسل نماید ، وبرای نماز وضوء بگیرد ، واگر غسل ووضوء برای او امکان پذیر نیست ، باید دوبار تیمّم کند ، یکی عوض از غسل نفاس ، ودیگری بدل از وضو، وپس از بند آمدن خون ، باید خود را بوسیله پنبه ای قبل از غسل آزمایش نماید که مبادا خون در باطن باشد ، واگر (به عنوان رجاء) وبه امید پاکی ، بدون آزمایش غسل کند ونماز بخواند ، ولی احتمال بدهد که هنوز خون در باطن هست وپاک نشده ، وپس از بررسی معلوم شود پاک بوده ، نمازش صحیح است . تمرین : ۱ – چه چیزهائی بر زائو (در حال نفاس) واجب ومستحب ومکروه وحرام است؟ ۲ – آیا غسل نفاس از وضوء کفایت می کند ؟ ۳ – اگر زائو نتواند غسل کند ، چه باید بکند ؟ ۴ – اگر وضوء وغسل برای وی امکان نداشته باشد ، چه وظیفه ای دارد ؟ ۵ – بر زائو پیش از غسل چه چیزی واجب است ؟ ۶ – اگر بدون آزمایش خود غسل نماید ، غسل او چه حکمی دارد ؟

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار–ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹